

arbejder af hensyn til vedkommendes eftermæle; det afgørende må dog være, om udgivelsen kan gavne forskningen. Det er jeg sikker på, at de to halvbind af *Fruer og Vildmænd* vil.

Anders Leegaard Knudsen

CLARA NEVÉUS, SIEGFRIED HEIM och LENA WESTLING KARLSSON: *Medeltida småkonst. Sigill i Riksarkivet*. (Skrifter utgivna av Riksarkivet 19) 1997, 71 s., mange ill.

En populært skrevet, overdådigt flot illustreret bog om det svenske rigsarkivs samling af middelaldersegl, med tekst af den svenske statsheraldiker Clara Nevéus og seglkonservatorerne Siegfried Heim og Lena Westling Karlsson.

Kort og instruktivt fortæller Nevéus om gejstlige personers og institutioners, byers og borgeres, landsdeles, folkungernes, stormænds og diverse magthaveres segl. De to seglkonservatorer giver et kort rids af svensk seglkonserverings historie og teknik. Den største værdi ligger dog i de utroligt flotte og meget skarpe farvefotografier af de segl, der engang blev benyttet af personer, som er velkendte for alle, der har beskæftiget sig med nordisk middelalderhistorie.

Anders Leegaard Knudsen

Brev ur askan. De i slottsbranden 1697 eller på annat sätt förlorade miscellanea-breven enligt äldre arkivförteckningar, Johan Peringskiölds anteckningar m.m. utgivna av HANS GILLINGSTAM (Skrifter utgivna av Svenska Riksarkivet 17) 1996, 165 s.

De fleste middelalderlige pergamentsbreve i det svenske rigsarkiv er i dag ordnet i en kronologisk række, som blev skabt omkring 1840. Indtil da havde de været ordnede i rækker, der blev skabt i det 17. århundrede. De største af disse rækker var kirke- og klosterbreve (omfattende mere end 7000 breve), samt den mere end 4000 breve store samling af *miscellanea* (dvs. breve af blandet indhold); i hovedsagen breve udstedt til verdslige modtagere. Disse breve var kommet i kronens besiddelse dels ved Gustav Vasas konfiskationer af de gejstlige arkiver, hvori en del af brevene var endt, dels ved Karl IXs konfiskationer af adelsarkiver under de dynastiske stridigheder o. 1600. Disse *miscellanea* blev tidligt ordnet i 81 bundter (knippor) med op til 60 breve i hver. Mange af disse originaler er siden gået tabt, men er overleveret i afskrift i store håndskrevne diplomatarier foranstaltet af Vitterhetsakademien og i dag deponeret i det svenske rigsarkiv. Af afskrifterne fremgår det imidlertid, at visse bundter manglede allerede inden Stockholms slots brand i 1697, hvor der yderligere skete store tab. Omkring midten af vort århundrede blev det imidlertid klart, at det var muligt at danne sig et indtryk af indholdet af mange af de tabte originaler gennem registre i arkivregistraturer og genealogiske samlinger m.m. Foregangsmand i dette arbej-